

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA
pentru examenul de obținere a gradului didactic II

SPECIALITATEA: CONTABILITATE

PROFESORI

Aprobată prin O.M.E.C.T. nr.....

BUCUREȘTI
2007

I. NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

Programa pentru examenul de obținere a gradului didactic II în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile - corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate din instituția școlară și substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice**. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adevărare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculară „Tehnologii”. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodică și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conținuturilor**, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

Competențe specifice:

- cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinelor/modulelor de specialitate și problemele de învățare specifice domeniului de pregătire;
- realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor;
- operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
- utilizarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic;

- aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor/modulelor tehnologice;
- elaborarea, selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- proiectarea și/sau selectarea unor conținuturi pentru programele opționale sau curriculum în dezvoltare locală de tipul aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
- comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
- aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată;
- transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
- dezvoltarea competențelor civice și interpersonale ale elevilor și conduita antreprenorială a acestora;
- stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

II. TEME PENTRU DIDACTICA GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR / MODULELOR DE SPECIALITATE

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învățământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.
2. Curriculumul școlar:
 - a) elemente componente (curriculum național, planuri - cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);
 - b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru și planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare);
 - c) obiectivele predării – învățării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară „Tehnologii”. Competențe generale, competențe specifice, unități de competență și competențe;
 - d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
3. Operaționalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaționalizare și exemple.
4. Relația între competențe și conținuturi de instruire.
5. Metode și procedee de predare-învățare:
 - a) clasificarea și caracteristicile principalelor grupe de metode de învățământ;
 - b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;
 - c) utilizarea metodelor de predare activ-participative, centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; lucrul în echipă; problematizarea;
 - d) metode de stimulare a creativității elevilor: brainstorming-ul, ingineria ideilor, sinectica, metoda 6-3-5, discuția panel, metoda “6-6” (Philips);
 - e) utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în procesul didactic; exemplificări.
6. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
 - a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
 - b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
7. Medii de instruire reale și virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, ferme didactice, târguri și expoziții, șantiere (descriere și condiții de utilizare);
8. Forme de organizare a activității didactice: lecția și variantele de lecție; firma de exercițiu; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultațiile etc.).
9. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de

performanță din standardele de pregătire profesională:

- a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: definire, funcții;
- b) metode și tehnici de evaluare;
- c) erori în evaluare și modalități de minimizare a lor;
- d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fișe etc.);
- e) calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției (pentru diferite tipuri de lecții). Proiectarea de activități de învățare intra, inter și transdisciplinare. Cercurile științifice ale elevilor. Proiectarea în echipă în contextul curriculumului modular.

11. Modalități de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

12. Integrarea abilităților cheie în contextul diferitelor discipline tehnologice și module de specialitate.

13. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională, psihopedagogică și metodică).

Bibliografie

1	Adăscăliței, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura Polirom, Iași, 2007
2	Boncota, I.,	Caiet metodic cu aplicații practice, Ed. ASE, București, 2003
3	Cerghit, I.,	Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006
4	Carcea, I.M.,	Consultanță și consiliere educațională, EDP, București, 2005
5	Ciobanu, Olga	Educație economică, Ed. ASE, București, 2000
6	Cucoș, C.,	Pedagogie, Ed. Polirom, Iași, 1996, revizuire 2002
7	Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, EDP, București, 2006
8	Crețu, C.,	Curriculum diferențiat și personalizat, Ed. Polirom, Iași, 1998
9	Druță, M-E.,	Didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
10	Druță, M-E., Grünberg, C.,	Portofoliul seminariilor de didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
11	Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
12	Iucu, R.,	Managementul și gestiunea clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2000;
13	Jinga, I., Negreț, I.,	Învățarea eficientă, EDITIS, București, 1994
14	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, București, 2006
15	Joița, E.,	Eficiența instruirii, EDP, București, 1998
16	Manolescu, M.,	Evaluarea școlară, Editura Meteor, București, 2006
17	Neacșu, I.,	Instruire și învățare, ediția a II-a, revizuită, EDP, București, 1999

18 Nicola, I.,	Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2000
19 Negreț, I.,	Didactica Nova, Editura Aramis, București, 2004
20 Potolea, D.,	Profesorul și strategiile conducerii învățării, în vol. Structuri, strategii și performanțe în învățământ (coord. Jinga, I., Vlăsceanu, L.), Ed. Academiei, București, 1989
21 Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, EDP, București, 2000
22 Roșca, I., Zamfir, G., Apostol, C.G., Bodea, C.N.,	Informatica instruirii, Editura Economică, București, 2002
23 Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, București, 1999
24 Tomșa, G.,	Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999
25 Zamfir, G.,	Instruirea asistată de calculator în domeniul economic, Ed. INFOREC, București, 2000
xxx	Curriculum național aprobat de M.E.C.T. (www.edu.ro)
xxx	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare pentru aria curriculară „Tehnologii”, M.E.C.T.

III. TEMATICA DE SPECIALITATE (studiu individual, cursuri, seminarii, aplicații)

1. Teorie contabilă și metodă în contabilitate
2. Bazele teoretice și normative ale contabilității financiare
3. Contabilitatea curentă (primară) – (inclusiv „Studii de caz și exerciții privind contabilitatea financiară a întreprinderii”)
4. Balanța de verificare
5. Lucrările contabile de închidere a exercițiului financiar. Intocmirea și prezentarea situațiilor financiare anuale. Aplicație privind întocmirea și prezentarea situațiilor financiare.
6. Contabilitatea instrumentelor financiare.
7. Contabilitatea de gestiune și calculația costurilor – (inclusiv „Studii de caz și exerciții privind contabilitatea de gestiune a întreprinderii”).

ANALITICA TEMELOR

TEMA 1 - Teorie contabilă și metodă în contabilitate.

Contul și sistemul de conturi (necesitate, conținut economic, funcții, structura și forma, reguli de funcționare, dubla înregistrare și corespondența conturilor, analiza contabilă, formula și articolul contabil). Evaluarea și măsurarea în contabilitate. Ciclul contabil și formele de înregistrare contabilă. Bilanțul contabil și contul de profit și pierdere (bilanțul -procedeu specific al dublei reprezentări, contul de profit și pierdere, ecuațiile de modificare a poziției financiare și a performanței întreprinderii)

Tema 2. Bazele teoretice și normative ale contabilității financiare

Cadrul general de întocmire a situațiilor financiare elaborat de Comitetul pentru Standardele Internaționale de Contabilitate (IASB). Norme și reglementări contabile privind organizarea și ținerea contabilității întreprinderii. Obligatorietatea organizării și ținerii contabilității. Registrele de contabilitate și documentele justificative. Situațiile financiare ale

întreprinderii. Modelul general de evaluare. Principii și reguli contabile privind evaluarea și înregistrarea activelor, datoriilor și capitalului propriu. Tratamente contabile privind evaluarea elementelor patrimoniale. Reguli speciale privind evaluarea. Ajustări și reevaluări. Evaluarea prin metode care sunt destinate să țină seama de inflație. Directivele contabile europene și Standardele Internaționale de Contabilitate ca sistem de referință pentru normalizarea contabilității.

Tema 3. Contabilitatea curentă (primară)

Contabilitatea capitalurilor proprii și datoriilor pe termen lung. Contabilitatea imobilizărilor și investițiilor imobiliare. Contabilitatea stocurilor, terților, trezoreriei, cheltuielilor și veniturilor. Contabilitatea provizioanelor, activelor și datoriilor contingente. Contabilitatea investițiilor în filiale, întreprinderi asociate și întreprinderi în participație.

REMARCA: Studiul și prezentarea răspunsurilor vor fi axate pe următoarele elemente: *definirea structurii patrimoniale în cauză; analiza și funcționarea conturilor; dezvoltarea în analitic a conturilor; evaluarea la intrare și ieșire; evaluarea inițială și evaluarea ulterioară; metode de contabilizare, unde este cazul; contabilizarea principalelor operații economice și financiare; Prezentarea informațiilor în situațiile financiare.*

Tema 4. Balanța de verificare Noțiune, importanță, funcții, clasificare, întocmire, identificare erori.

Tema 5. Lucrările contabile de închidere a exercițiului financiar. Întocmirea și prezentarea situațiilor financiare anuale.

Delimitarea lucrărilor de închidere a exercițiului; balanța conturilor înainte de inventariere. Inventarierea patrimoniului (constatarea și descrierea elementelor inventariate; metode de estimare a valorii de inventar). **Contabilitatea regularizărilor** privind plusurile și minusurile de inventar; amortizările și provizioanele, cheltuielile și veniturile înregistrate în avans; variația stocurilor, decontarea TVA. Testul de depreciere a activelor. **Determinarea rezultatului. Impozitarea și distribuirea** (repartizarea) rezultatului. **Redactarea situațiilor financiare. Situațiile financiare consolidate.** Analiza bilanțului și a contului de rezultate (soldurile intermediare de gestiune, capacitatea de autofinanțare); bilanțul (bilanțul funcțional, fondul de rulment net global și nevoia de fond de rulment). **Analiza fluxurilor de trezorerie** (situația fluxurilor de trezorerie). **Calculul și analiza principalilor indicatori economico-financiari** (de lichiditate, de risc, de gestiune, de profitabilitate, rezultatul pe acțiune).

Tema 6. Contabilitatea instrumentelor financiare

Definire, structură, recunoaștere și derecunoaștere. *Evaluarea* instrumentelor financiare. Depunerea instrumentelor financiare. **Operațiunile de acoperire** a riscurilor, contabilitatea de acoperire a riscurilor. **Prezentarea informațiilor.**

Tema 7. Contabilitatea de gestiune și calculația costurilor

Obiectivele și domeniile contabilității de gestiune. Structuri privind costurile (costurile fixe și costurile variabile, costurile directe și costurile indirecte, costul produsului și costul perioadei). Formule privind costurile (costuri totale și costuri parțiale). Relații și delimitări între contabilitatea de gestiune și contabilitatea financiară. Metode (globală, faze, comenzi) și procedee de calculație a costurilor pe produs (diviziunea simplă, suplimentării, coeficienți echivalență și excluderea producției secundare). Repartizarea cheltuielilor indirecte. Imputarea rațională a costurilor. Decontarea internă a producției secțiilor cu activități interdependente. Determinarea cantitativă și valorică a producției în curs de execuție. Procedee de separare a costurilor în fixe și variabile. Organizarea contabilității de gestiune. Sistemul de conturi, tipuri de înregistrări contabile. Calculația costurilor standard (stabilirea standardelor de costuri; urmărirea și analiza abaterilor de la costurile standard, organizarea contabilității costurilor). Calculația costurilor directe (Direct-Costing): definire, organizare și sistem de indicatori. Calculația costurilor pe activități.

IV. BIBLIOGRAFIE

1. O.Călin, M. Ristea - Bazele contabilității, Ed. Didactică și Pedagogie, București, 2004.
 2. O.Călin, G. Carstea – Contabilitatea de gestiune și calculația costurilor, Ed. ATLAS PRESS, București, 2003.
 3. K. Ebbeken, L. Possler, M.Ristea – Calculația și managementul costurilor, Ed. Teora, București, 2000.
 4. N. Feleagă și L. Feleagă – Contabilitatea financiară – vol. I și II – O abordare europeană și internațională, Editura INFOMEGA, București, 2006
 5. xxx - Ghid practic de aplicare a reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor Publice nr. 1752/ 2005, Editura IRECSO, București, 2006.
 6. M. Ristea (coordonator) – Contabilitatea financiară a întreprinderii, Editura Universitară, București, 2005.
 7. M. Ristea și C. Dumitru – Contabilitate aprofundată, Editura Universitară, București 2005
 8. M. Ristea și C. Dumitru – Contabilitatea afacerilor, Editura Tribuna Economică, București, 2006.
 9. xxx - IASB – Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), Editura 2006, Editura CECCAR, București 2006
- xxx Manuale specifice aprobate de MECT și utilizate în învățământul preuniversitar